

Când vina ne desparte

Traducere din engleză de
Luminița Gavrilă

Capitolul 1

— Este o poveste care începe cu o petrecere la un grătar, spunea Clementine.

Microfonul îi amplifica vocea, făcând-o să pară mai plăcută și mai autoritară, de parcă ar fi fost prelucrată pe calculator.

— Un grătar obișnuit la niște vecini, într-o curte obișnuită.

Ei, nu chiar o curte *obișnuită*, s-a gândit Erika. Și-a încruziat picioarele, trecându-și un picior pe după glezna celuilalt, și a pufnit pe nas. Nimici n-ar zice că Vid are o curte obișnuită.

Erika stătea în public, la mijlocul ultimului rând de scaune din sala de evenimente de lângă biblioteca locală renovată modern, într-o suburbie aflată la *patruzeci și cinci* de minute de oraș, nu la treizeci, mulțumesc frumos, aşa cum i se spusese de la compania de taximetre care se presupune că ar trebui să știe mai bine.

În sală se aflau cam douăzeci de persoane, deși erau pregătite scaune pliante pentru patruzeci. Majoritatea erau oameni în vîrstă, cu figuri interesante și răbdătoare. Aceștia erau cetăteni de vîrstă a treia, inteligenți și bine

Capitolul 1

— Este o poveste care începe cu o petrecere la un grătar, spunea Clementine.

Microfonul îi amplifica vocea, făcând-o să pară mai plăcută și mai autoritară, de parcă ar fi fost prelucrată pe calculator.

— Un grătar obișnuit la niște vecini, într-o curte obișnuită.

Ei, nu chiar o curte *obișnuită*, s-a gândit Erika. Și-a încruziat picioarele, trecându-și un picior pe după glezna celuilalt, și a pufnit pe nas. Nimici n-ar zice că Vid are o curte obișnuită.

Erika stătea în public, la mijlocul ultimului rând de scaune din sala de evenimente de lângă biblioteca locală renovată modern, într-o suburbie aflată la *patruzeci și cinci* de minute de oraș, nu la treizeci, mulțumesc frumos, aşa cum i se spusese de la compania de taximetre care se presupune că ar trebui să știe mai bine.

În sală se aflau cam douăzeci de persoane, deși erau pregătite scaune pliante pentru patruzeci. Majoritatea erau oameni în vîrstă, cu figuri interesante și răbdătoare. Aceștia erau cetăteni de vîrstă a treia, inteligenți și bine

Respect pentru români și cărți

informații, care veniseră în această dimineață ploioasă (de să-ar opri odată ploaia) ca să afle lucruri noi și captivante la „ședință pentru problemele comunității”. „Astăzi ne-a vorbit o femeie extrem de interesantă”, doreau ei să le spună copiilor și nepoților lor.

Înainte să vină, Erika se uitase pe site-ul bibliotecii să vadă ce se spunea despre prelegerea lui Clementine. Era o descriere scurtă, care nu conținea mare lucru: *Ascultați povestea lui Clementine Hart, mamă și bine-cunoscută violoncelistă din Sydney: „O zi obișnuită.”*

Chiar era Clementine o „bine-cunoscută” violoncelistă? I se părea cam exagerat.

Taxa de cinci dolari pentru evenimentul de astăzi includea două prelegeri, un delicios ceai de casă și șansa de a câștiga la tombolă un premiu pentru prezență. După Clementine urma cineva care avea să vorbească despre planul consiliului municipal privind problema controversată a reamenajării bazinului de înot. Erika auzea clinchetul îndepărtat al ceștilor și farfurioarelor care deja se pregăteau pentru ceaiul de dimineață. Stătea cu biletul subțire de tombolă în poală. Nu se îndurase să-l bage în geantă pentru ca apoi să fie nevoie să cotrobăie după el când se făcea tragerea. Albastru, E 24. Nu părea a fi un bilet câștigător.

Doamna care stătea exact în fața Erikăi avea părul cărunt și cărlionțat și își ținea capul înclinat într-o parte, cu un aer preocupat și plin de compasiune, de parcă era gata să fie de acord cu tot ce spunea Clementine. La spate îi ieșise eticheta bluzei. Mărimea 12. A ochit-o. Erika s-a aplecat și i-a băgat-o la loc.

Doamna a întors capul spre ea.

Respect pentru români și cărți

informații, care veniseră în această dimineată ploioasă (de să-ar opri odată ploaia) ca să afle lucruri noi și captivante la „ședință pentru problemele comunității”. „Astăzi ne-a vorbit o femeie extrem de interesantă”, doreau ei să le spună copiilor și nepoților lor.

Înainte să vină, Erika se uitase pe site-ul bibliotecii să vadă ce se spunea despre prelegerea lui Clementine. Era o descriere scurtă, care nu conținea mare lucru: *Ascultați povestea lui Clementine Hart, mamă și bine-cunoscută violoncelistă din Sydney: „O zi obișnuită.”*

Chiar era Clementine o „bine-cunoscută” violoncelistă? I se părea cam exagerat.

Taxa de cinci dolari pentru evenimentul de astăzi includea două prelegeri, un delicios ceai de casă și șansa de a câștiga la tombolă un premiu pentru prezență. După Clementine urma cineva care avea să vorbească despre planul consiliului municipal privind problema controversată a reamenajării bazinului de înot. Erika auzea clinchetul îndepărtat al ceștilor și farfurioarelor care deja se pregăteau pentru ceaiul de dimineată. Stătea cu biletul subțire de tombolă în poală. Nu se îndurase să-l bage în geantă pentru ca apoi să fie nevoie să cotrobăie după el când se făcea tragerea. Albastru, E 24. Nu părea a fi un bilet câștigător.

Doamna care stătea exact în fața Erikăi avea părul cărunt și cărlionțat și își ținea capul înclinat într-o parte, cu un aer preocupat și plin de compasiune, de parcă era gata să fie de acord cu tot ce spunea Clementine. La spate îi ieșise eticheta bluzei. Mărimea 12. A ochit-o. Erika s-a aplecat și i-a băgat-o la loc.

Doamna a întors capul spre ea.

Respect pentru oameni și cărti

— Etichetă, a şoptit Erika.

Femeia i-a zâmbit în semn de mulțumire și Erika a rămas uitându-se la ceafa ei rozalie. Bărbatul mai tânăr de alături, probabil fiul ei, care părea de vreo patruzeci de ani, avea un cod de bare tatuat pe ceafa bronzată, parcă era un produs din supermarket. Se dorea a fi ceva amuzant? Ironic? Simbolic? Erikăi îi venea să-i spună că era de fapt o idioțenie.

— Era o după-amiază obișnuită de duminică, spunea Clementine.

De remarcat repetiția cuvântului „obișnuit”. Clementine ajunse probabil la concluzia că era important să pară „accesibilă” acestor oameni obișnuiți din suburbii obișnuite. Erika și-o imagina pe Clementine stând la mica ei masă de sufragerie sau poate la biroul antic și nerestaurat al lui Sam, în casa ei cu terasă în stil vechi și, acoperită cu gresie „în ape”, scriind micul ei discurs destinat comunității, mușcând din când în când capătul creionului și trăgându-și tot părul negru și bogat pe un umăr ca să și-l mângâie în felul acela senzual și ușor autosatisfăcut, ca o Rapunzel care își spune în sinea ei: obișnuit.

Chiar așa, Clementine, cum ai să-i faci pe oamenii obișnuiți să înțeleagă?

— Era pe la începutul iernii. O zi rece și mohorâtă, spunea Clementine.

Era cum...? Erika s-a foit nervoasă pe scaun. Fusese o zi frumoasă. O zi *superbă*. Åsta fusese cuvântul pe care îl folosise Vid.

Sau poate „minunată”. Ceva de genul asta, în orice caz.

— Bătea un vânt rece, spunea Clementine și chiar tremura, un gest teatral și categoric inutil, din moment ce

Respect pentru oameni și cărti

— Etichetă, a şoptit Erika.

Femeia i-a zâmbit în semn de mulțumire și Erika a rămas uitându-se la ceafa ei rozalie. Bărbatul mai tânăr de alături, probabil fiul ei, care părea de vreo patruzeci de ani, avea un cod de bare tatuat pe ceafa bronzată, parcă era un produs din supermarket. Se dorea a fi ceva amuzant? Ironic? Simbolic? Erikăi îi venea să-i spună că era de fapt o idioțenie.

— Era o după-amiază obișnuită de duminică, spunea Clementine.

De remarcat repetiția cuvântului „obișnuit”. Clementine ajunse probabil la concluzia că era important să pară „accesibilă” acestor oameni obișnuiți din suburbii obișnuite. Erika și-o imagina pe Clementine stând la mica ei masă de sufragerie sau poate la biroul antic și nerestaurat al lui Sam, în casa ei cu terasă în stil vechi și, acoperită cu gresie „în ape”, scriind micul ei discurs destinat comunității, mușcând din când în când capătul creionului și trăgându-și tot părul negru și bogat pe un umăr ca să și-l mângâie în felul acela senzual și ușor autosatisfăcut, ca o Rapunzel care își spune în sinea ei: obișnuit.

Chiar așa, Clementine, cum ai să-i faci pe oamenii obișnuiți să înțeleagă?

— Era pe la începutul iernii. O zi rece și mohorâtă, spunea Clementine.

Era cum...? Erika s-a foit nervoasă pe scaun. Fusese o zi frumoasă. O zi *superbă*. Åsta fusese cuvântul pe care îl folosise Vid.

Sau poate „minunată”. Ceva de genul asta, în orice caz.

— Bătea un vânt rece, spunea Clementine și chiar tremura, un gest teatral și categoric inutil, din moment ce

În sălă era căld, într-atât de cald încât un bărbat aflat în diagonală față de Erika părea că moșie. Omul își întinsese picioarele în față și stătea cu mâinile încrușiate confortabil peste abdomen, cu capul dat pe spate ca și când ar fi atipit pe o pernă invizibilă. Poate că murise.

O fi fost rece ziua cu grătarul, dar în niciun caz nu fusese *mohorâtă*. Erika știa că nu te poți baza pe relatăriile martorilor oculari deoarece oamenii credeau că doar apasă pe butonul „redare” al micului reportofon din capul lor, când de fapt ei își creau propriile amintiri. Ei „își imaginau propriile povestiri”. Așa se face că și Clementine, când își amintea de grătar, își amintea de o zi rece și mohorâtă. Dar Clementine se înșela. Erika își amintea (*își amintea; în niciun caz nu își imagina*) cum, în dimineața zilei cu pricina, Vid se aplecase la geamul mașinii ei. „Nu-i aşa că-i o zi superbă?” a spus el.

Erika știa sigur că aşa spuse.

Sau poate spuse „minunată”.

În orice caz, a fost un cuvânt cu conotații pozitive. De asta era sigură.

(Măcar de-ar fi spus „Da, Vid, chiar că e o zi superbă/minunată” și ar fi pus din nou piciorul pe acceleratie.)

— Îmi aduc aminte că pe fetițele mele le îmbrăcasem mai gros, a continuat Clementine.

Probabil că Sam le-a îmbrăcat pe fete, s-a gândit Erika.

Clementine și-a dres ușor vocea și s-a prins cu mâinile de marginile pupitrlui. Microfonul era fixat prea sus pentru ea și părea că stătea în vârful picioarelor ca să ajungă la el. Își lungise gâtul, ceea ce-i evidenția față acum mai slabă.

Erika s-a gândit dacă să se deplaseze discret pe marginea sălii și să se ducă să-i regleză înălțimea microfonului.

În sălă era căld, într-atât de cald încât un bărbat aflat în diagonală față de Erika părea că moșie. Omul își întinsese picioarele în față și stătea cu mâinile încrușiate confortabil peste abdomen, cu capul dat pe spate ca și când ar fi atipit pe o pernă invizibilă. Poate că murise.

O fi fost rece ziua cu grătarul, dar în niciun caz nu fusese *mohorâtă*. Erika știa că nu te poți baza pe relatăriile martorilor oculari deoarece oamenii credeau că doar apasă pe butonul „redare” al micului reportofon din capul lor, când de fapt ei își creau propriile amintiri. Ei „își imaginau propriile povestiri”. Așa se face că și Clementine, când își amintea de grătar, își amintea de o zi rece și mohorâtă. Dar Clementine se înșela. Erika își amintea (*își amintea; în niciun caz nu își imagina*) cum, în dimineața zilei cu pricina, Vid se aplecase la geamul mașinii ei. „Nu-i aşa că-i o zi superbă?” a spus el.

Erika știa sigur că aşa spuse.

Sau poate spuse „minunată”.

În orice caz, a fost un cuvânt cu conotații pozitive. De asta era sigură.

(Măcar de-ar fi spus „Da, Vid, chiar că e o zi superbă/minunată” și ar fi pus din nou piciorul pe acceleratie.)

— Îmi aduc aminte că pe fetițele mele le îmbrăcasem mai gros, a continuat Clementine.

Probabil că Sam le-a îmbrăcat pe fete, s-a gândit Erika.

Clementine și-a dres ușor vocea și s-a prins cu mâinile de marginile pupitrlui. Microfonul era fixat prea sus pentru ea și părea că stătea în vârful picioarelor ca să ajungă la el. Își lungise gâtul, ceea ce-i evidenția față acum mai slabă.

Erika s-a gândit dacă să se deplaseze discret pe marginea sălii și să se ducă să-i regleză înălțimea microfonului.

Respect pentru oameni și cărți

N-ar dura decât o secundă. Și-a imaginat-o pe Clementine zâmbindu-i recunoscătoare. „Slavă Domnului că ai făcut-o”, i-ar spune ea după aceea, la o cafea. „M-ai salvat.”

Numai că femeia de la pupitru nu voia ca Erika să fie astăzi aici. Erikăi nu-i scăpase expresia îngrozită care apăruse fugar pe chipul lui Clementine când îi spusese că i-ar face plăcere să vină s-o audă vorbind, deși aceasta își revenise repede și spusese că era în regulă, minunat, ce drăguț, puteau după aceea să bea o cafea împreună la bufetul local.

— A fost o invitație de ultim moment, spunea Clementine. La grătar. Nu le cunoșteam prea bine pe gazde. Erau..., în fine, erau niște prieteni de-a unor prieteni de-a noștri.

S-a uitat în jos, spre pupitru, de parcă uitase unde rămăsese. Când urcase pe scenă, avusese cu ea un mic teanc de cartonașe mari cât palma, acoperite cu notițe. Era ceva înduioșător la cartonașele alea, ca și cum Clementine își adusese aminte de acest mic truc de la orele de oratorie din școală. Probabil că le tăiase cu foarfeca. Nu cea cu mânerile de sidef a bunicii ei. Aceea dispăruse.

Era ciudat s-o vadă pe Clementine „pe scenă”, ca să zică aşa, fără violoncel. Arăta atât de obișnuită, în blugi și cu o bluză „drăguță” cu flori. O ținută de mamă din suburbii. Clementine avea picioare prea scurte ca să poarte blugi, iar cu balerini, cum purta azi, arătau și mai scurte. I se părea o lipsă de loialitate din partea ei să folosească acest cuvânt în legătură cu Clementine, dar arăta aproape simpluță când a urcat pe scenă. La spectacole își prindea părul sus, purta tocuri și se îmbrăca în negru: fuste lungi din materiale vaporoase, suficient de largi ca

Respect pentru oameni și cărți

N-ar dura decât o secundă. Și-a imaginat-o pe Clementine zâmbindu-i recunoscătoare. „Slavă Domnului că ai făcut-o”, i-ar spune ea după aceea, la o cafea. „M-ai salvat.”

Numai că femeia de la pupitru nu voia ca Erika să fie astăzi aici. Erikăi nu-i scăpase expresia îngrozită care apăruse fugar pe chipul lui Clementine când îi spusese că i-ar face plăcere să vină s-o audă vorbind, deși aceasta își revenise repede și spusese că era în regulă, minunat, ce drăguț, puteau după aceea să bea o cafea împreună la bufetul local.

— A fost o invitație de ultim moment, spunea Clementine. La grătar. Nu le cunoșteam prea bine pe gazde. Erau..., în fine, erau niște prieteni de-a unor prieteni de-a noștri.

S-a uitat în jos, spre pupitru, de parcă uitase unde rămăsese. Când urcase pe scenă, avusese cu ea un mic teanc de cartonașe mari cât palma, acoperite cu notițe. Era ceva înduioșător la cartonașele alea, ca și cum Clementine își adusese aminte de acest mic truc de la orele de oratorie din școală. Probabil că le tăiase cu foarfeca. Nu cea cu mânerile de sidef a bunicii ei. Aceea dispăruse.

Era ciudat s-o vadă pe Clementine „pe scenă”, ca să zică aşa, fără violoncel. Arăta atât de obișnuită, în blugi și cu o bluză „drăguță” cu flori. O ținută de mamă din suburbii. Clementine avea picioare prea scurte ca să poarte blugi, iar cu balerini, cum purta azi, arătau și mai scurte. I se părea o lipsă de loialitate din partea ei să folosească acest cuvânt în legătură cu Clementine, dar arăta aproape simpluță când a urcat pe scenă. La spectacole își prindea părul sus, purta tocuri și se îmbrăca în negru: fuste lungi din materiale vaporoase, suficient de largi ca

să poată să jine violoncelul între genunchi. Văzând-o cum stătea, cu un aer tandru și pasionat, cu capul aplecat spre violoncel de parcă îl imbrățișa, cu o șuviță lungă de păr atârnând foarte aproape de corzi, cu brațul îndoit în acel unghi geometric ciudat, i se părea întotdeauna atât de senzuală, atât de exotică, cu totul *alta*. De fiecare dată când o vedea pe Clementine cântând, chiar și după atâția ani, Erika avea inevitabil un sentiment de înfrângere, de parcă Tânjea după ceva intangibil. Crezuse întotdeauna că sentimentul acesta semnifica ceva mai complicat și mai interesant decât invidia, deoarece pe ea n-o interesa să cânte la un instrument, dar poate că nu era așa. Poate că totul se reducea la invidie.

Văzând-o pe Clementine în timp ce săinea acest mic discurs ezitant și categoric inutil, în această sală mică din care se vedea parcarea aglomerată a centrului comercial, și nu într-o sală de concert cu tavan înalt cum erau cele unde cânta de obicei, Erika avea acea satisfacție odioasă pe care o simțea când vedea într-o revistă de scandal căte o vedetă de cinema surprinsă fără machiaj: hai că nu ești chiar așa de grozavă.

— Deci în ziua aceea erau acolo șase adulți, a continuat Clementine.

Și-a dres vocea, legănându-se pe călcâie în spate și în față.

— Șase adulți și trei copii.

Și un câine care lătra întruna, s-a gândit Erika. *Ham, ham, ham.*

— După cum spuneam, nu cunoșteam prea bine gazele, dar ne simțeam cu toții foarte bine, ne distram.

Tu te distrai, s-a gândit Erika. Tu.

să poată să jine violoncelul între genunchi. Văzând-o cum stătea, cu un aer tandru și pasionat, cu capul aplecat spre violoncel de parcă îl imbrățișa, cu o șuviță lungă de păr atârnând foarte aproape de corzi, cu brațul îndoit în acel unghi geometric ciudat, i se părea întotdeauna atât de senzuală, atât de exotică, cu totul *alta*. De fiecare dată când o vedea pe Clementine cântând, chiar și după atâția ani, Erika avea inevitabil un sentiment de înfrângere, de parcă Tânjea după ceva intangibil. Crezuse întotdeauna că sentimentul acesta semnifica ceva mai complicat și mai interesant decât invidia, deoarece pe ea n-o interesa să cânte la un instrument, dar poate că nu era așa. Poate că totul se reducea la invidie.

Văzând-o pe Clementine în timp ce să jine acest mic discurs ezitant și categoric inutil, în această sală mică din care se vedea parcarea aglomerată a centrului comercial, și nu într-o sală de concert cu tavan înalt cum erau cele unde cânta de obicei, Erika avea acea satisfacție odioasă pe care o simțea când vedea într-o revistă de scandal căte o vedetă de cinema surprinsă fără machiaj: hai că nu ești chiar așa de grozavă.

— Deci în ziua aceea erau acolo șase adulți, a continuat Clementine.

Și-a dres vocea, legănându-se pe călcâie în spate și în față.

— Șase adulți și trei copii.

Și un câine care lătra întruna, s-a gândit Erika. *Ham, ham, ham.*

— După cum spuneam, nu cunoșteam prea bine gazele, dar ne simțeam cu toții foarte bine, ne distram.

Tu te distrai, s-a gândit Erika. Tu.

Respect pentru oameni și cărti

Și-a adus aminte că râsul limpede și cristalin al lui Clementine urca și cobora în tandem cu râsul gros și înfundat al lui Vid. Vedea chipuri apărând și dispărând din umbre păcloase, ochi ca două ape întunecate, frânturi de zâmbete.

Stătuseră mult prea mult în după-amiaza aceea până să aprindă luminile exterioare din curtea aceea grotescă.

— Îmi aduc aminte că la un moment dat ascultam muzică, a spus Clementine.

A plecat privirea spre pupitrul din fața ei, apoi a ridicat-o din nou de parcă vedea ceva în depărtare. Avea ochii expresivi. Acum nu mai arăta ca o mamă din suburbii.

— „După un vis”, de compozitorul francez Gabriel Faure.

Normal, a pronunțat cu accent franțuzesc.

— Este o piesă muzicală superbă. Are în ea o tristețe magnifică.

S-a oprit. Oare a sesizat ușoarele foielii pe scaune, stânjeneala celor din sală? „Tristețe magnifică” era o expresie nepotrivită pentru un astfel de public: prea elevată, prea artistică. Clementine, scumpa mea, noi suntem oameni prea obișnuiți pentru referirile tale intelectuale la „compozitori francezi”. Oricum, în seara aia au pus și piesa „November Rain” a lui Guns n’ Roses. Nu chiar atât de elevată.

Faptul că au pus „November Rain” nu a avut cumva legătură cu dezvăluirea lui Tiffany? Sau asta a fost înainte? Când anume le-a dezvăluit Tiffany secretul ei? Cumva când începuse să se însereze și totul în jur căpăta contururi neclare?

Respect pentru oameni și cărti

Și-a adus aminte că râsul limpede și cristalin al lui Clementine urca și cobora în tandem cu râsul gros și înfundat al lui Vid. Vedea chipuri apărând și dispărând din umbre păcloase, ochi ca două ape întunecate, frânturi de zâmbete.

Stătuseră mult prea mult în după-amiaza aceea până să aprindă luminile exterioare din curtea aceea grotescă.

— Îmi aduc aminte că la un moment dat ascultam muzică, a spus Clementine.

A plecat privirea spre pupitrul din fața ei, apoi a ridicat-o din nou de parcă vedea ceva în depărtare. Avea ochii expresivi. Acum nu mai arăta ca o mamă din suburbii.

— „După un vis”, de compozitorul francez Gabriel Faure.

Normal, a pronunțat cu accent franțuzesc.

— Este o piesă muzicală superbă. Are în ea o tristețe magnifică.

S-a oprit. Oare a sesizat ușoarele foielii pe scaune, stânjeneala celor din sală? „Tristețe magnifică” era o expresie nepotrivită pentru un astfel de public: prea elevată, prea artistică. Clementine, scumpa mea, noi suntem oameni prea obișnuiți pentru referirile tale intelectuale la „compozitori francezi”. Oricum, în seara aia au pus și piesa „November Rain” a lui Guns n’ Roses. Nu chiar atât de elevată.

Faptul că au pus „November Rain” nu a avut cumva legătură cu dezvăluirea lui Tiffany? Sau asta a fost înainte? Când anume le-a dezvăluit Tiffany secretul ei? Cumva când începuse să se însereze și totul în jur căpăta contururi neclare?

— Băuserăm, povestea Clementine. Dar nimeni nu era beat. Poate puțin amețiti.

Ochii ei i-au întâlnit pe-ai Erikăi, ca și cum în tot acest timp știau exact unde stătea aceasta și evitase să o privească, dar acum se hotărâse să se uite la ea. Erika a privit-o la rândul ei și a încercat să zâmbească, în calitate de prietenă, cea mai bună prietenă a lui Clementine, nașa copiilor ei, dar își simțea fața paralizată, parcă suferise un atac cerebral.

— În orice caz, era după-amiaza foarte târziu și ne pregăteam să mâncaăm desertul, toți râdeam, spunea Clementine.

Și-a mutat privirea la altă persoană din public care stătea pe rândul din față, iar asta îi s-a părut Erikăi un gest de nepăsare, de cruzime chiar.

— Râdeam de ceva. Nu-mi amintesc de ce.

Erika s-a simțit amețită, claustrofobă. Aerul din sală devenise insuportabil de înăbușitor.

Brusc, nevoia de a ieși afară era copleșitoare. Pofțim, s-a gândit ea. Iar m-a apucat. Reacția luptă sau fugi. Activarea sistemului nervos simpatic. O reacție chimică la nivelul creierului. Asta era. Perfect normal. Trauma din copilărie. Citise totul despre asta. Știa exact ce se întâmpla cu ea, dar faptul că știa nu făcea nicio diferență. Corpul ei își vedea mai departe de treaba lui și o trăda. Pulsul îi se accelerase. Mâinile îi tremurau. Simțea în nări *mirosul* copilăriei, atât de puternic și de real: umzeală, mucegai și rușine.

„Nu te lupta cu panica. Înfrunt-o. Treci prin ea”, îi spunea psihoterapeută ei.

Avea o psihoterapeută excepțională, merita toți banii, dar, zău aşa, parcă puteai să treci prin ea când nu era

— Băuserăm, povestea Clementine. Dar nimeni nu era beat. Poate puțin amețiti.

Ochii ei i-au întâlnit pe-ai Erikăi, ca și cum în tot acest timp știau exact unde stătea aceasta și evitase să o privească, dar acum se hotărâse să se uite la ea. Erika a privit-o la rândul ei și a încercat să zâmbească, în calitate de prietenă, cea mai bună prietenă a lui Clementine, nașa copiilor ei, dar își simțea fața paralizată, parcă suferise un atac cerebral.

— În orice caz, era după-amiaza foarte târziu și ne pregăteam să mâncaăm desertul, toți râdeam, spunea Clementine.

Și-a mutat privirea la altă persoană din public care stătea pe rândul din față, iar asta îi s-a părut Erikăi un gest de nepăsare, de cruzime chiar.

— Râdeam de ceva. Nu-mi amintesc de ce.

Erika s-a simțit amețită, claustrofobă. Aerul din sală devenise insuportabil de înăbușitor.

Brusc, nevoia de a ieși afară era copleșitoare. Pofțim, s-a gândit ea. Iar m-a apucat. Reacția luptă sau fugi. Activarea sistemului nervos simpatic. O reacție chimică la nivelul creierului. Asta era. Perfect normal. Trauma din copilărie. Citise totul despre asta. Știa exact ce se întâmpla cu ea, dar faptul că știa nu făcea nicio diferență. Corpul ei își vedea mai departe de treaba lui și o trăda. Pulsul îi se accelerase. Mâinile îi tremurau. Simțea în nări *mirosul* copilăriei, atât de puternic și de real: umzeală, mucegai și rușine.

„Nu te lupta cu panica. Înfrunt-o. Treci prin ea”, îi spunea psihoterapeută ei.

Avea o psihoterapeută excepțională, merita toți banii, dar, zău aşa, parcă puteai să treci prin ea când nu era

Respect pentru

*oameni și cărti
loc, nu era spațiu pe niciunde, pe deasupra, pe dedesubt,
când nu puteai să faci un pas fără să simți ceva spongioz
sub picioare, lucruri care putrezeau.*

S-a ridicat, trăgându-și fusta care i se adunase sub fund. Tipul cu tatuaj pe gât s-a uitat peste umăr la ea. Îngrijorarea și compasiunea din ochii lui i-au produs un mic soc; parcă vedea ochii tulburător de inteligență ai unei maimuțe.

— Scuze, a șoptit Erika. Trebuie să...

A arătat spre ceasul de la mână și a ieșit dintr-o rânduri.

Când a ajuns în fundul sălii, Clementine a spus:

— Îmi amintesc că, la un moment dat, prietena mea a țipat la mine. A țipat foarte tare. N-am să uit niciodată acel țipăt.

Erika s-a oprit cu mâna pe clanța ușii, cu spatele spre sală. Clementine se aplecase probabil spre microfon, deoarece vocea i-a răsunat puternic.

— M-a strigat: *Clementine!*

Clementine fusese întotdeauna o imitatoare excellentă; ca muzician, avea ureche pentru intonații și imita perfect vocile oamenilor. Erika a simțit groaza și panica din acel țipăt strident „*Clementine!*”.

Erika știa că ea era prietena care o strigase pe Clementine în seara aceea, dar nu-și amintea. În mintea ei nu era decât un spațiu perfect alb acolo unde ar fi trebuit să fie acea amintire, și, dacă *ea* nu-și amintea un astfel de moment, ei bine, asta însemna că era o problemă, o anomalie, o discrepanță, una extrem de semnificativă și îngrijorătoare. Valul de panică a crescut brusc și aproape că a doborât-o din picioare. A apăsat pe clanță și a ieșit împleticindu-se în ploaia care nu mai înceta.

Respect pentru

oameni și cărti
loc, nu era spațiu pe niciunde, pe deasupra, pe dedesubt,
când nu puteai să faci un pas fără să simți ceva spongioz
sub picioare, lucruri care putrezeau.

S-a ridicat, trăgându-și fusta care i se adunase sub fund. Tipul cu tatuaj pe gât s-a uitat peste umăr la ea. Îngrijorarea și compasiunea din ochii lui i-au produs un mic soc; parcă vedea ochii tulburător de inteligență ai unei maimuțe.

— Scuze, a șoptit Erika. Trebuie să...

A arătat spre ceasul de la mână și a ieșit dintr-o rânduri.

Când a ajuns în fundul sălii, Clementine a spus:

— Îmi amintesc că, la un moment dat, prietena mea a țipat la mine. A țipat foarte tare. N-am să uit niciodată acel țipăt.

Erika s-a oprit cu mâna pe clanța ușii, cu spatele spre sală. Clementine se aplecase probabil spre microfon, deoarece vocea i-a răsunat puternic.

— M-a strigat: *Clementine!*

Clementine fusese întotdeauna o imitatoare excellentă; ca muzician, avea ureche pentru intonații și imita perfect vocile oamenilor. Erika a simțit groaza și panica din acel țipăt strident „*Clementine!*”.

Erika știa că ea era prietena care o strigase pe Clementine în seara aceea, dar nu-și amintea. În mintea ei nu era decât un spațiu perfect alb acolo unde ar fi trebuit să fie acea amintire, și, dacă *ea* nu-și amintea un astfel de moment, ei bine, asta însemna că era o problemă, o anomalie, o discrepanță, una extrem de semnificativă și îngrijorătoare. Valul de panică a crescut brusc și aproape că a doborât-o din picioare. A apăsat pe clanță și a ieșit împleticindu-se în ploaia care nu mai înceta.

Capitolul 2

— Ați fost la o ședință? a întrebat șoferul de taxi care o ducea pe Erika înapoi în oraș.

I-a zâmbit cu un aer patern în oglinda retrovizoare, de parcă îl amuză felul cum se duceau la serviciu femeile din ziua de azi, toate îmbrăcate în costume, ca niște aderevărați oameni de afaceri.

— Da, a răspuns Erika scuturându-și bine umbrela pe podeaua taxiului. Fiți atent la drum.

Taximetristul a dus două degete la frunte în semn de salut.

— Am înțeles, doamnă!

— Plouă, a spus Erika pe un ton defensiv și a arătat spre parbrizul mașinii în care stropii de ploie băteau cu furie. Drumurile sunt alunecoase.

— Tocmai am dus un papagal la aeroport, a spus șoferul.

A tăcut o clipă cât timp a schimbat banda de mers, cu o mâna grăsulie pe volan și cu cealaltă întinsă nonșaland pe speteaza scaunului, lăsând-o pe Erika cu imaginea unui papagal mare, cu creastă, așezat pe bancheta din spate.

Capitolul 2

— Ați fost la o ședință? a întrebat șoferul de taxi care o ducea pe Erika înapoi în oraș.

I-a zâmbit cu un aer patern în oglinda retrovizoare, de parcă îl amuză felul cum se duceau la serviciu femeile din ziua de azi, toate îmbrăcate în costume, ca niște aderevărați oameni de afaceri.

— Da, a răspuns Erika scuturându-și bine umbrela pe podeaua taxiului. Fiți atent la drum.

Taximetristul a dus două degete la frunte în semn de salut.

— Am înțeles, doamnă!

— Plouă, a spus Erika pe un ton defensiv și a arătat spre parbrizul mașinii în care stropii de ploie băteau cu furie. Drumurile sunt alunecoase.

— Tocmai am dus un papagal la aeroport, a spus șoferul.

A tăcut o clipă cât timp a schimbat banda de mers, cu o mâna grăsulie pe volan și cu cealaltă întinsă nonșaland pe speteaza scaunului, lăsând-o pe Erika cu imaginea unui papagal mare, cu creastă, așezat pe bancheta din spate.

Respect pentru oameni și cărti

— Zicea că ploaia astă e din cauza schimbărilor climatice. I-am zis, frate, frate, i-am zis, n-are nicio legătură cu schimbările climatice. Este La Niña! Ai auzit de La Niña? El Niño și La Niña? Sunt fenomene naturale! Se produc de mii de ani!

— Așa e, a răspuns Erika.

Ce păcat că Oliver nu era cu ea. El ar prelua conversația în locul ei. Oare de ce taximetriștii țineau morți să-și educe pasagerii?

— Păi da. La Niña, a spus taximetristul cu un ușor accent mexican.

Era clar că-i făcea plăcere să pronunțe La Niña.

— Nu ziceți că am doborât recordul? Cea mai lungă perioadă de ploaie neîntreruptă din Sydney, din 1932 înceoace. Cel mai ploios august. Bravo nouă!

— Da, a spus Erika. Bravo nouă.

Era 1931, ea nu uita niciodată un număr, dar n-avea rost să-l corecteze.

— Cred că era în 1931, dacă vă gândiți mai bine, a spus ea.

Nu se putea abține. Era un defect de-al ei. Știa asta.

— Păi da, în 1931, a spus taximetristul ca și cum asta spusese și el prima dată. Mai înainte au fost 24 de zile în 1893. Douăzeci și patru de zile de ploaie neîntreruptă! Să sperăm că n-o să batem și recordul său, nu? Credeti c-o să-l batem?

— Să sperăm că nu, a spus Erika.

Și-a trecut un deget peste frunte. Era transpirație sau apă de ploaie?

Se calmase cât timp așteptase taxiul în ploaie, în fața bibliotecii. Respirația i se liniștise, dar stomacul îi era

Respect pentru oameni și cărti

— Zicea că ploaia astă e din cauza schimbărilor climatice. I-am zis, frate, frate, i-am zis, n-are nicio legătură cu schimbările climatice. Este La Niña! Ai auzit de La Niña? El Niño și La Niña? Sunt fenomene naturale! Se produc de mii de ani!

— Așa e, a răspuns Erika.

Ce păcat că Oliver nu era cu ea. El ar prelua conversația în locul ei. Oare de ce taximetriștii țineau morți să-și educe pasagerii?

— Păi da. La Niña, a spus taximetristul cu un ușor accent mexican.

Era clar că-i făcea plăcere să pronunțe La Niña.

— Nu ziceți că am doborât recordul? Cea mai lungă perioadă de ploaie neîntreruptă din Sydney, din 1932 înceoace. Cel mai ploios august. Bravo nouă!

— Da, a spus Erika. Bravo nouă.

Era 1931, ea nu uita niciodată un număr, dar n-avea rost să-l corecteze.

— Cred că era în 1931, dacă vă gândiți mai bine, a spus ea.

Nu se putea abține. Era un defect de-al ei. Știa asta.

— Păi da, în 1931, a spus taximetristul ca și cum asta spusese și el prima dată. Mai înainte au fost 24 de zile în 1893. Douăzeci și patru de zile de ploaie neîntreruptă! Să sperăm că n-o să batem și recordul său, nu? Credeti c-o să-l batem?

— Să sperăm că nu, a spus Erika.

Și-a trecut un deget peste frunte. Era transpirație sau apă de ploaie?

Se calmase cât timp așteptase taxiul în ploaie, în fața bibliotecii. Respirația i se liniștise, dar stomacul îi era

încă agitat și ea se simțea epuizată, stoarsă, de parcă ar fi alergat la maraton.

Și-a scos telefonul și i-a scris lui Clementine un SMS:
Scuze, a trebuit să fug, o problemă la serviciu, ai fost fantastică, vorbim mai târziu. Ex

A schimbat „fantastică” cu „minunată”. Fantastică era prea mult. Și inexact. A apăsat „trimite”.

Fusese o eroare de judecată să sacrifice din timpul ei prețios de la serviciu ca să vină s-o asculte pe Clementine. Se dusese doar ca să-i fie alături și pentru că voia să-și pună ordine în sentimentele pe care le avea în legătură cu cele întâmpilate. Părea că amintirea acelei după-amiezi era un film vechi și cineva îndepărțase cu niște foarfeci anumite cadre. Nici măcar nu erau cadre întregi. Erau niște fragmente. Felii subțiri de timp. Ea nu voia decât să umple acele felii fără să recunoască în față nimănui „Nu-mi amintesc chiar tot”.

I-a venit în minte imaginea propriului chip reflectat în oglinda de la baie, mâinile tremurând violent în timp ce încerca să rupă în două pastiluța galbenă. Bănuia că golurile de memorie aveau legătură cu tabletă pe care o luase în după-amiaza aceea. Dar era o pastilă *pe rețetă*. Nu era ca și când luase o tabletă de Ecstasy înainte să iasă la un grătar.

Și-a amintit că se simțea ciudat, ușor detașată, înainte să se ducă la vecini la grătar, dar asta tot nu explica golurile de memorie. Băuse prea mult? Poate că în ziua aceea chiar se îmbătăse pentru prima oară în viața ei. Oare golurile de memorie erau *amneziei* de bêtiv? Cum aveau părinții lui Oliver. „Nu-și amintesc zeci de ani din viață”, a spus odată Oliver de față cu părinții lui, iar aceștia au râs amuzăți și au ridicat paharele, deși Oliver nu zâmbea.

încă agitat și ea se simțea epuizată, stoarsă, de parcă ar fi alergat la maraton.

Și-a scos telefonul și i-a scris lui Clementine un SMS:
Scuze, a trebuit să fug, o problemă la serviciu, ai fost fantastică, vorbim mai târziu. Ex

A schimbat „fantastică” cu „minunată”. Fantastică era prea mult. Și inexact. A apăsat „trimite”.

Fusese o eroare de judecată să sacrifice din timpul ei prețios de la serviciu ca să vină s-o asculte pe Clementine. Se dusese doar ca să-i fie alături și pentru că voia să-și pună ordine în sentimentele pe care le avea în legătură cu cele întâmpilate. Părea că amintirea acelei după-amiezi era un film vechi și cineva îndepărțase cu niște foarfeci anumite cadre. Nici măcar nu erau cadre întregi. Erau niște fragmente. Felii subțiri de timp. Ea nu voia decât să umple acele felii fără să recunoască în față nimănui „Nu-mi amintesc chiar tot”.

I-a venit în minte imaginea propriului chip reflectat în oglinda de la baie, mâinile tremurând violent în timp ce încerca să rupă în două pastiluța galbenă. Bănuia că golurile de memorie aveau legătură cu tabletă pe care o luase în după-amiaza aceea. Dar era o pastilă *pe rețetă*. Nu era ca și când luase o tabletă de Ecstasy înainte să iasă la un grătar.

Și-a amintit că se simțea ciudat, ușor detașată, înainte să se ducă la vecini la grătar, dar asta tot nu explica golurile de memorie. Băuse prea mult? Poate că în ziua aceea chiar se îmbătăse pentru prima oară în viața ei. Oare golurile de memorie erau *amneziei* de bêtiv? Cum aveau părinții lui Oliver. „Nu-și amintesc zeci de ani din viață”, a spus odată Oliver de față cu părinții lui, iar aceștia au râs amuzăți și au ridicat paharele, deși Oliver nu zâmbea.